

FOND BOZORIDA MACD RSI INDIKATORINING GRAFIK TAHLILI**Po‘latov Sherzodbek Oybek o‘g‘li**

Qo‘qon universiteti “Xalqaro turizm va iqtisodiyot” kafedrası o‘qituvchisi.

e-mail: o.sh.pulatov@kokanduni.uz**Normatjonov Asadbek Qaxramonjon o‘g‘li**

Qo‘qon universiteti

e-mail: asadbeknormatjonov2002@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu tadqiqot fond bozorida ko‘p ishlatiladigan MACD (Harakatlanuvchi o‘rtacha konvergentsiya divergentsiya) va RSI (Nisbiy kuch indeksi) indikatorlarining grafik tahlilini qo‘llab-quvvatlashni maqsad qiladi. Bu indikatorlar, fond bozorida mavjud bo‘lgan tendensiyalarni aniqlash, almashtirishlar va o‘zgartirishlar, shuningdek, sotish va sotib olish ehtiyojlarini tushuntirishda yordam beradi.

Ushbu tadqiqot natijalari fond bozorida MACD va RSI indikatorlarining birgalikda qo‘llanilishi bilan, bozor o‘zgarishlarini oldindan bashorat qilish, sotish va sotib olish nuqtalari va moliyaviy strategiyalar bilan bog‘liq muhim ma‘lumotlarni izlashda qanday qilib bu indikatorlardan foydalanish mumkinligini aniqlash maqsadida amalga oshirilgan.

Kalit so‘zlar: MACD (Moving Average Convergence Divergence); RSI (Relative Strength Index); Ko‘rsatkichlar; Grafik tahlil; Savdo signallari; Bozor tendensiyalari.

Kirish.

Hozirgi kunga kelib fond bozorlarini butun dunyoda mashxur sohalardan biriga aylandi, bu sohani rivojlanishi mamlakat iqtisodiyotiga balki takomillashishiga ham sabab bo‘ladi. Fond bozorlarida texnik tahlil qilish asosi bo‘lgan MACD va RSI indikatorlari bilan qisqacha tanishib chiqamiz. Texnik tahlil ehtimoliy, tahlilning eng qadimgi shaklidir. Bu tegishli sotib olish va sotish nuqtalarini bildirish orqali kelajakdagi daromadlar yoki tendensiyalarni bashorat qilish uchun tarixiy bozor foydalanishni anglatadi. Garchi strategiya amaliyotda keng qo‘llanilsa ham qisqa muddatli savdo qarorlari uchun bu keskin farq qiladi.

Qimmatli qog‘ozlar bozori dinamik maydon bo‘lib, unda investorlar va treyderlar doimiy ravishda uning murakkabliklarini aniqlash va narxlarning potentsial harakatlarini bashorat qilish uchun vositalarni izlaydilar. Ushbu intilishda texnik tahlil asosiy yondashuv bo‘lib, bozor tendensiyalarini tushunish va ongli investitsiya qarorlarini qabul qilish uchun tarixiy bozor ma‘lumotlari va ko‘rsatkichlaridan foydalanadi. Mavjud texnik vositalarning ko‘pligi orasida harakatlanuvchi o‘rtacha konvergentsiya farqi (MACD) va nisbiy kuch indeksi (RSI) bozor tahlilida keng qo‘llaniladigan ajralmas ko‘rsatkichlar sifatida paydo bo‘ldi.

Muhokama va xulosalar.

Dr. Krishnamurthy Inumula. Qimmatli qog‘ozlar bozorini tahlil qilishning ikkita asosiy usuli mavjud - fundamental yondashuv va texnik yondashuv. Fundamental yondashuv firmaning asosiy daromadi va uning aksiyalarining bozor bahosiga tavakkalchiligini o‘rganadi, texnik yondashuv esa birja narxlari naqshlariga e‘tibor qaratadi. Texnik yondashuv shuni ko‘rsatadiki, past birja narxlari va hajmlari bir naqshga amal qiladi va ular kelajakdagi narxlar o‘zgarishini

bashorat qilish uchun ishlatilishi mumkin. Talab va taklif kuchlari aksiyalar narxini belgilaydi. Fundamental tahlilchilar ularni ratsional omillar funktsiyasi deb hisoblaydilar, texniklar esa psixologik omillarga bog‘laydilar. Kapital bozorini baholashda texnik tahlil yondashuvi fundamental tahlilga nisbatan kam e‘tibor qaratishgan. Ammo so‘nggi yillarda akademiklar va amaliyotchilar orasida texnik tahlilning mashhurligi ortib bormoqda. Rivojlangan kapital bozorlari uchun texnik tahlil bo‘yicha ba‘zi empirik tadqiqotlar o‘tkazildi. Rivojlanayotgan bozorlar, ayniqsa Hindiston uchun shunga o‘xshash empirik ishlar cheklangan. Shuning uchun Hindiston fond bozori uchun texnik ko‘rsatkichlarni empirik sinovdan o‘tkazish muhim hisoblanadi. Texnik vositalarning samaradorligi ularning nisbiy samaradorligidagi farqlar tufayli rivojlanayotgan bozor sharoitlarida turlicha bo‘lishi mumkin.

Hasan M Sami, Kazi Ayman Ahshan, Pedrus Niloy Rozario, Nusaiba Ashrafi. MACD ham, RSI xamlardan qat‘iy nazar, qimmatli qog‘ozlar uchun ishonchli bozor texnik ko‘rsatkichlardir, chunki RSI-ga ishonchli topilmalar uchun o‘rtacha ko‘rsatkichlar 50% dan yuqori va MACD-ga bardoshli topilmalar uchun o‘rtacha 78% ga yaqin edi. Biz har bir fondida katta bozor kapitallashuviga ega bo‘lmagan ba‘zi qimmatli qog‘ozlar hajmi va katta bozor kapitallashuviga ega bo‘lgan qimmatli qog‘ozlar MACD va RSI qimmatli qog‘ozlar sotib olish to‘g‘risida qaror qabul qilish nuqtai nazaridan sifatli signal berishini kuzatdik. Katta bozor kapitallashuviga ega. Shunday qilib, katta savdodagi xaridlar texnik ko‘rsatkichlar uchun standartlashtirilgan.

1970-yillarning oxirida Gerald Appel tomonidan yaratilgan MACD va J. Uells Uaylder Jr tomonidan ishlab chiqilgan. RSI texnik tahlil sohasidagi muhim bosqichlarni ifodalaydi. Ushbu ko‘rsatkichlar treyderlarga bozor tezligi, tendensiya kuchi, haddan tashqari sotib olish va haddan tashqari sotish shartlari va potentsial teskari nuqtalar haqida tushuncha beradi.

Fond bozorida MACD va RSI indikatorlarining birgalikda qo‘llanilishi bilan, bozor o‘zgarishlarini oldindan bashorat qilish, sotish va sotib olish nuqtalari va moliyaviy strategiyalar bilan bog‘liq muhim ma‘lumotlarni izlashda qanday qilib bu indikatorlardan foydalanish mumkinligini aniqlash maqsadida amalga oshirilgan. Ushbu maqolada MACD-RSI indikatorining to‘liq grafik tahlilini o‘tkazamiz, bu birja kontekstida Harakatlanuvchi o‘rtacha konvergentsiya (MACD) va Nisbiy kuch indeksi (RSI) ko‘rsatkichlarini birlashtirgan gibridd yondashuv hisoblanadi. Vizual tasvirlar va diagramma asosidagi tekshiruvlar orqali biz bozor tendensiyalari va potentsial savdo imkoniyatlari haqida nozik tushunchalarni ochib berishga qaratilgan ushbu ko‘rsatkichlarning dinamik o‘zaro ta‘sirini o‘rganildi.

Fond bozori kontekstida MACD va RSI ko‘rsatkichlarini chuqur tahlil qilish orqali bo‘shliqni bartaraf etishga qaratilgan bo‘lib, ularning grafik tasvirlari va kombinatsiyalangan tahliliga alohida e‘tibor qaratiladi. Tarixiy bozor ma‘lumotlarini va grafik tasvirlarni o‘rganish orqali sinergik munosabatlarni, ochib berish naqshlari, farqlari va potentsial savdo signallarini tushuntirishga qaratilgan bo‘lib, ular investorlar va treyderlarga fond bozorining murakkabliklarida harakat qilishda yordam beruvchi ko‘rsatkichlar hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1) Po‘latov, S., & Farmonov, I. (2023). The Role and Significance of Internal Audit as an Effective System of Internal Control in Business Entities.
- 2) Dr. Krishnamurthy Inumula (2015) Asian Journal of Research in Banking and Finance Vol. 5, No. 12, December, pp. 13-25
- 3) Hasan M Sami, Kazi Ayman Ahshan, Pedrus Niloy Rozario, Nusaiba Ashrafi (2022), Canadian Journal of business and information studies, 4(6), 137-143,
- 4) Khurshid Gafurov. (2021). Economic Performance of Kazakhstan and Uzbekistan Since Independence: Impacts of Selected Economic Policies and Institutions. *Conference paper: Uzbekistan on The Way to Third Renaissance: Harmony of Ethnocultural, Historical and Economic Aspects*. «Innovatsion rivojlanish nashryoti. <https://doi.org/10.54613/001069>
- 5) Khursanaliev, B. (2023). THE IMPACT OF POPULATION GROWTH ON THE COUNTRY'S ECONOMIC DEVELOPMENT. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1, 8-11.
- 6) Boburmirzo, K., & Boburjon, T. (2022). Exchange rate influence on foreign direct investment: empirical evidence from cis countries. *International Journal Of Management And Economics Fundamental*, 2(04), 19-28.
- 7) Ruziev, S., Rasulov, H., & Yusupov, A. (2022). MEHMONDO‘STLIK VA TURIZM SANOATIDAGI BOSHQARUV SOXALARIDA GENDER XILMA-XILLIGI. *PEDAGOGS jurnali*, 2(2), 156-173.
- 8) Rasulov Hamidjon Yakubovich. (2023). QABUL QILINGAN TA‘LIM SIFATINING TURIZM VA MEHMONDO‘STLIK TALABALARINING KASB TANLASHIGA TA‘SIRI: AKADEMIK SAMARADORLIKNING VOSITACHILIK TA‘SIRI. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 8(8), 62–65. <https://doi.org/10.54613/ku.v8i8.805>
- 9) Yusupov, A. A. (2023). KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INSON RESURLARIDAN FOYDALANISHNING METODOLOGIK ASOSLARI. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 7, 46-48.
- 10) Umarov, O. (2023). O‘ZBEK TURIZMNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O‘RNI. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 234-236.
- 11) Omonjon, U. (2023). ISH BILARMONLIK VA MICE TURIZMNI AXAMYATI. *QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 249-250.
- 12) Qodirjon o‘g‘li, T. B. (2024). SUV RESURLARIDAN FOYDALANGANLIK UCHUN SOLIQ TA‘SIRCHANLIGINI OSHIRISHNING AHAMIYATI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 37(1), 151-153.
- 13) Boburjon, T. (2024). SOLIQQA TORTISHNING EKOLOGIK YO‘NALTIRILGANLIGINI KUCHAYTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI TAHLILI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 37(1), 145-150.
- 14) Ogli, T. B. Q. (2021). XO‘JALIK YURITUVCHI SUB‘EKTLARNING TABIIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISHGA ERISHISHLARIDA SOLIQLARNING TA‘SIRCHANLIGINI OSHIRISHNING AHAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(1), 246-250..
- 15) Turanboyev, B. (2024). O‘ZBEKISTON FOND BOZORIDA AKSIYALAR SAVDOSINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI TAHLILI. *Integration of Economy and Education in the 21st century*, 2(2), 5-8.
- 16) Turanboyev, B. (2024). ILG‘OR XORIJ TAJRIBASI ASOSIDA ELEKTRON TIJORAT FAOLIYATINI SOLIQQA TORTISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI. *Integration of Economy and Education in the 21st century*, 2(2), 1-4.